Burgerschapsconferentie

Basten Berg, Landelijk Projectleider, ADEF

Ilona de Bruijne, beleidsadviseur MBO Raad

Janneke Nieuwesteeg, lerarenopleider maatschappijleer HvA, Projectleider ontwikkelteam 30 EC nascholingstraject burgerschap ADEF

Vereisten mbo-docenten basisvaardigheden

- Waarom dit wetsvoorstel?
- Voor wie is het relevant?
- Wat is gewijzigd na internetconsultatie?
- Welk advies geeft de Raad van State?
- Waar staan we nu?
- Hoe gaat het scholingstraject er uit zien?
- Wat kunnen scholen nu al doen?

Waarom dit wetsvoorstel?

- Basisvaardigheden krijgen steeds meer aandacht;
- OCW wil beter borgen dat docenten die Nederlands, rekenen en burgerschap geven beschikken over voldoende vakinhoudelijke en vakdidactische kennis;

➔Aanvullende eisen voor (een deel) van de mbo-docenten die Nederlands, rekenen en/of burgerschap geven

Voor wie is het relevant?

Voor mbo-docenten met een PDG of een niet-aanverwante lerarenopleiding zal aanvullende professionalisering nodig zijn.

-> Docenten die burgerschap geven en geen aanverwante lerarenopleiding hebben

Direct benoembaar (voorlopige stand van zaken)

- Burgerschap: lerarenopleiding Maatschappijleer, Omgangskunde (vanaf cohort 2026 – 2027), Filosofie en Burgerschap (vanaf cohort 2026 – 2027).

Nog in uitwerking

- Aanverwante (leraren)opleidingen in lagere regelgeving

B

Waar staan we nu?

2024

- Kamerbrief voortgang aanpak basisvaardigheden mbo

2025

- Advies uniforme opleidingseisen mbo-docenten basisvaardigheden
- Tweede voortgangsbrief aanpak basisvaardigheden mbo
- Internetconsultatie wetsvoorstel ‘Vereisten mbo-docenten basisvaardigheden’

2026:

- Advies Raad van State
- Informatievoorziening over wetsvoorstel bij KLIMmbo
- Ontwikkeling van aanvullende modules Nederlands, rekenen en burgerschap door ADEF
- Verwachte indiening wetsvoorstel Tweede Kamer
- Verdere uitwerking lagere regelgeving

➔Beoogde inwerkingtreding: 1 augustus 2027

Wat is gewijzigd na internetconsultatie?

Belangrijkste wijzigingen zijn:

- Geschiktheidsverklaring wordt intake;
- Overgangstermijn verruimd naar zes jaar;
- Ruimte voor maatwerk en vrijstellingen;

Welk advies geeft de Raad van State?

De Raad van State onderschrijft:

- het belang van goed onderwijs in basisvaardigheden;
- het doel om de vakinhoudelijke en vakdidactische kwaliteit te versterken.

De Raad van State vraagt OCW:

- de gevolgen voor het lerarentekort beter in beeld te brengen en af te wegen tegen de beoogde kwaliteitsverbetering;
- duidelijker uit te leggen hoe dit voorstel zich verhoudt tot de herijking van de bekwaamheidseisen voor leraren.

Hoe gaat het scholingstraject er uitzien?

Opdracht van OCW aan ADEF:

- Intakegesprek voor EVC’s/EVK’s (maatwerk)
- 30 EC: 840 SBU (Studiebelastingsuren)
- 18 bijeenkomsten, zelfstudie en werkplekleren
- Kennistoets en assessment verplicht
- Duur kan verschillen
- Getuigschrift

J

Uitgangspunten van het scholingstraject

1. Kwalificatie-eisen als uitgangspunt
2. Vertrekken vanuit de leefwereld en de beroepscontext van de studenten.
3. Pendelen tussen praktijk en theorie
4. Theorie als instrument om te begrijpen en te onderzoeken
5. Actualiteit herkennen als bron voor burgerschapsonderwijs
6. Ruimte voor verschil en overeenkomsten, dialoog en kritische tegenspraak
7. Aandacht voor politieke en maatschappelijke betrokkenheid
8. Bewuste didactische keuzes vanuit constructive alignment
9. Ervaren, ontmoeten en standpunt vormen

J.

LUK 1

De docent analyseert maatschappelijke veranderingen en de invloed hiervan op individuen, groepen en samenlevingen met behulp van sociologische concepten en theorieën

Te weinig vrouwen bij de krijgsmacht.

Waar ligt dit aan? Impostersyndroom? Machocultuur? Toeval? Je gaat op zoek naar patronen in gedrag van mensen.

J

LUK 2

De docent analyseert machtsverhoudingen en besluitvormingsprocessen binnen de Nederlandse democratische rechtsstaat en vergelijkt deze met andere systemen met behulp van politicologische concepten en theorieën.

Hoe werkt in een gespannen debat over migratie de **politieke structuur** en wat gebeurt er in de **politieke cultuur**?

Hoe helpt dit studenten om vat te krijgen op belangen, machtsmiddelen en wat dit betekent voor het besluitvormingsproces?

J

LUK 3

De docent beredeneert vanuit diverse visies op de huidige en ideale samenleving wat mogelijke oplossingsrichtingen zijn voor actuele maatschappelijke vraagstukken.

➔Welke maatschappijvisie is voor jou als persoon vormend geweest?

➔Wanneer gaat het schuren?

➔Hoe kun je vanuit verschillende maatschappijvisies naar vraagstukken en mogelijke oplossingen kijken?

J

LUK 4

De docent ontwerpt kennis- en ervaringsrijk burgerschapsonderwijs waarin de kwalificatie-eisen en de burgerschapsvisie van de mbo-instelling worden vertaald naar de (beroeps- en onderwijs)praktijk van de eigen doelgroep.

Volgens de nieuwe kwalificatie-eisen moeten studenten **zich verhouden** tot maatschappelijke vraagstukken en hun **eigen positie bepalen.**

Hoe stem je leerdoelen, leeractiviteiten en toetsing goed op elkaar af?

J

LUK 5

De docent begeleidt en volgt studenten bij het (verder) ontwikkelen van burgerschapscompetenties in een veilig en open leerklimaat, waarbij het pedagogisch-didactisch handelen is afgestemd op de doelgroep.

➔Mogen studenten alles zeggen in de klas? Of moet je strak begrenzen?

➔In hoeverre kunnen we als docent in een dialoogwerkvorm openheid en veiligheid borgen?

J

LUK 6

De docent ontwikkelt een burgerschapsvisie en vertaalt deze naar ontwerpeisen voor het eigen burgerschapsonderwijs, rekening houdend met relevante kaders en betrokkenen.

Vind je het belangrijk dat studenten bij burgerschap leren zich te **voegen** naar de samenleving of dat zij leren de samenleving mede te **vormen**?

Overdragen van waarden?

Of mede vormen van de samenleving/school/werkplek?

J

Kleine leergang gedaan? (280 SBU)

Toch aanmelden voor 30 EC – traject.
Je moet in de **toetsing** aantonen dat je voldoet aan de benoembaarheidseisen.

➔ Intakegesprek:

Samen met opleider bepalen welke bijeenkomsten en portfoliomaterialen relevant zijn en welke onderdelen je al hebt gedaan.

Bijvoorbeeld:

- *Bij LUK 4 heb je al gewerkt met ontwerp, leerdoelen, leeractiviteiten, kwalificatie-eisen en evaluatie*
- *Bij LUK 6 heb je al een burgerschapsvisie geschreven*

➔ Kennistoets en eindassessment verplicht

Wat kunnen scholen nu al doen?

- Breng in kaart welke docenten in het onderwijsteam burgerschap verzorgen
- Kijk welke opleidingsachtergrond zij hebben

-> Betrek hierbij HR-afdeling

- Volg de ontwikkelingen rond het wetsvoorstel ‘Vereisten mbo-docenten basisvaardigheden’
- Maak gebruik van de informatievoorziening van Expertisepunt Burgerschap: Beleid en regelgeving - Expertisepunt Burgerschap, en
- KLIMmbo: Wetsvoorstel vereisten mbo-docenten basisvaardigheden – KLIMmbo.

B

Vragen & Antwoorden

B